

Baleseti jogász

**ÚTMUTATÓ A
KÁRTÉRÍTÉSI ÜGYEK
DZSUNGELÉHEZ**

www.balesetijogasz.hu

Copyright © 2011. Minden jog fenntartva
Dr. Király Szilvia, ügyvéd

MIRŐL SZÓL EZ A TANULMÁNY?

- *Az ígéretekről és azok teljesítéséről!*
- *Arról, hogy nem elég csupán a jó megjelenés, a megnyerő külső, a lehangoló modor, és a szépen hangzó ígérek, hanem fontos a szakmai tudás, a tapasztalat és a reális, tényeknek megfelelő tájékoztatás!*
- *Arról, hogyan lehet kiszűrni azt, aki a károsultakban csak egy jó üzletet lát, és az üzlet megkötése érdekében bevet minden értékesítési hadicselt!*
- *És arról, hogy Ön is jogosult lehet kártérítésre, pedig lehet, hogy eddig nem is gondolt rá!*

E tanulmány megírásával az a célom, hogy a károsultak tisztábban lássák azt, hogy mihez van joguk, mire van lehetőségük, mi az ami jár nekik. És mi az, ami viszont csak pusztán ígéret, de megvalósítására reális lehetőség jogilag nincs.

Alapvető célomnak tartom, hogy a károsultak minél szélesebb körben megismerjék azt, hogy lehetnek, sőt vannak jogos igényeik, és hogy melyek ezek. De azt is ugyanilyen fontosnak tartom, hogy ezek az igények a realitás talaján álljanak, és ne hosszú évek levelezése és pereskedése után derüljön ki a károsult számára, hogy az egész procedúrának semmi értelme nem volt. Mert senki sem tájékoztatta arról, hogy az általa követelt összeg jóval nagyobb, mint amit a hazai biztosítási és bírói gyakorlat alapján

reálisan kérhető. Így a perindítás teljesen felesleges volt, csak az idő és pénz ment el vele. De ugyanígy fontos az is, hogy mindenki megkapja azt az összeget, amivel az őt ért sérelem

kompenzálható, vagyis mindenki az elérhető legmagasabb kártérítéshez jusson.

MIÉRT KÖSSÜNK SZERZŐDÉST?

Munkám során sajnos többször is tapasztaltam, hogy ügyfeleim olyan igényekkel álltak elő, amit szerettek volna érvényesíteni, de utóbb kiderült, hogy az nem lehetséges. Sokszor hivatkoznak arra, hogy egy ismerősüktől hallották, vagy a TV-ben látták, az interneten olvasták. Ezt pedig komolyan kell venni, hiszen ami a TV-ben elhangzik az úgy is van! Most nem a közösségi média véleményformáló szerepéről akarok írni, de mivel munkámra is áttételesen hatással van, kénytelen vagyok megemlíteni. Mint tudjuk Magyarországon mindenki ért a focihoz és ezután mindenki hozzáteszi a neki tetsző másik dolgot pl. politika, gazdaság, autók stb. Érdekes módon a jogot nem szokták párhuzamba állítani a focival. Mégis ha valaki hallott már egy kártérítési ügyről, akkor rögtön azt gondolja, hogy már ért is hozzá, tudja mire, mennyit lehet kérni. De ez mindig csak addig tart, amíg nem a saját ügyben kell ezt eldönteni. Gondolom mindenkinek eszébe jut egy-két olyan eset, melyet a média szenzációnak szánva kiemelt a sok ezer ügy közül, és nyilvánosságra hozott. A hírérték ezekben általában az, hogy vagy rekord összegű kártérítést kapott a károsult, vagy rosszabb esetben az, hogy nem kapott semmit, ügye csak húzódik, és tehetetlenségében a médiához fordult. Mindkét eset szélsőséges, és nem szabad azt hinni, hogy a mai Magyarországon ötven milliókkal dobálóznak a biztosítók, de azt sem, hogy nem érdemes belekezdeni egy kárrendezési eljárásba, mert úgyse jár semmi.

Amikor arról van szó, hogy be kell nyújtani a biztosítóhoz a kárigényt az emberek többsége csak tétován ül a kárbejelentő lap felett, és a gépjárműkárón és esetleg néhány dologi káron kívül nem tudja, hogy mit írjon rá. Lehet, hogy nem sokat gondolkodik rajta és viszonylag gyorsan (lehetőleg a balesettől számított 30 napon belül) be is nyújtja a biztosítóhoz. És csak reménykedik, hogy a biztosító kifizeti magától, ami jár a károsultnak. Ilyenkor legalább a késedelmi kamatokat a baleset napjától számítják neki. Rosszabb esetben azonban addig gondolkodik rajta, míg ezt a határidőt elmulasztja. Akkor sem kell megijedni, ha ez már megtörtént! A helyzet nem tragikus, a kártérítéstől azért nem esett el. Pusztán a késedelmi kamatok számításának kezdete, a kárbejelentés napja lesz.

Tisztában kell lenni azzal, hogy a biztosítók kihasználják a károsultak tudatlanságát, és csak azt térítik, amit a károsult kér.

Egyik ügyfelem családjában kettős baleset történt, apát és fiát kerékpározás közben elsodorta egy teherautó. A fiú könnyebben, az édesapa súlyosan, életveszélyesen megsérült. Miközben a balesettel kapcsolatban a kártérítést intéztem, kiderült, hogy évekkel korábban 10 éves kisfiúkat egy autó elütötte a faluban. Sajnos a baleset következtében életét veszítette. A biztosító fizetett is kártérítést, de csak vagyoni károkat, amiket a család bejelentett a biztosítónak. Mivel a szülők és testvérek nem kértek nem vagyoni kártérítést, ezért annak kifizetése elmaradt. Szerencsére még az elévülési időn belül voltunk, így a család az évekkel korábbi haláleset kapcsán is kártérítéshez jutott a közvetítésemmel.

A biztosítónak nincs tájékoztatási kötelezettsége arra vonatkozólag, hogy milyen jogcímenek lehet kártérítést kérni. A biztosító egy nyereségorientált gazdasági társaság, esetleg egyesület, akinek fő célja a profit szerzés. És hogyan tud minél magasabb profitra szert tenni? Úgy, ha magasak a bevételei (biztosítási díj) és alacsonyok a kifizetései (kártérítés).

A fentiekből látszik, hogy érdemes tapasztalt, és felkészült szakemberrel felvenni a kapcsolatot, mert nem kevés múlhat rajta. Nemcsak azt mondja meg, hogy kaphat-e egyáltalán kártérítést, hanem azt is, hogy milyen jogcímenek, és mekkora összeg követelhető reálisan. Tanácsot tud abban adni már a balesetet követő napokban is, hogy mire érdemes figyelni, milyen számlákat, bizonylatokat kell eltenni, milyen okiratokra lesz szükség. És nem utolsó sorban, leveszi a károsult és családja válláról az ügyintézés, utánajárással járó gondot, ami személyi sérülés esetén sokszor nem egyszerű feladat. Jól tudom, hogy ilyenkor nem az az első és legfontosabb gondolata az embernek, hogy kap-e, és mekkora összegű kártérítést, hanem az, hogy a sérült minél előbb kikerüljön a kórházból, meggyógyuljon. Mégis később sokszor hálásak az ügyfeleim a gyors intézkedésért, mert így a lábadozás időszakában már kártérítéshez juthatnak, ami nagy segítség a felmerülő többletköltségek miatt.

HOGYAN KÖSSÜNK NEKÜNK JÓ SZERZŐDÉST?

A másik tapasztalatom az, hogy károsultakért folyó harcban egyre inkább felelőtlen, nagyszabású ígérekkel „etetik be” az embereket. Sajnos az emberek többsége úgy gondolkodik, hogy azt a kárrendező irodát bízza meg az ügyintézással, amelyik többet ígér. Ez valahol természetes is, hiszen mindenki arra vágyik, hogy a lehető legtöbbet kihozza az ügyből. Ha már baleset ért, akkor az engem ért teljes kárt térítsék is meg! Ezzel egyet is értek, de nem mindegy, hogy mit tekintünk kárnak, azt is tudni kell, hogy a hatályos magyar jog mit ismer el kárként, és azt miképpen lehet bizonyítani.

Ha Önt vagy valamely családtagját már érte baleset, akkor lehetséges, hogy ilyen-olyan módon kapcsolatba került kárrendező irodákkal, akik felajánlották segítségüket a kárrendezési eljárásban. Az is lehet, hogy személyesen is találkozott már valamelyikük képviselőjével, aki elmondta, hogy miképpen zajlik egy ilyen eljárás, ők hogyan és mennyiért dolgoznak. Biztos Önnek is volt néhány kérdése, de szerintem leginkább az üzletkötő beszélt, próbálta eladni a „termékét”. Ön pedig próbálta megemészteni a hallottakat, felfogni a sok információt. Lehet, hogy a szerződést is megkötötte vele, de legalábbis gondolkodási időt kért, hiszen barátságos, szimpatikus volt az illető. De valójában minden kérdést tisztáztak, egyáltalán minden Ön által feltett kérdésre tudott válaszolni? Nem maradtak még Önben tisztázatlan kérdések? Szakmai kérdésekről mennyire esett szó?

Ha Ön is hasonló cipőben jár, akkor mindenképpen figyelmébe ajánlom a következő sorok gondos elolvasását!

ADDIG NE ADJON MEGBÍZÁST SENKINEK, amíg az alábbi kérdéseket nem tisztázták:

- *Tudja, hogy ténylegesen ki fogja az Ön ügyét intézni, neki milyen végzettsége, szakmai tapasztalata van?*
- *Megbeszélték a kapcsolattartás módját?*
- *Tájékoztatták arról, hogy pontosan mely eljárásokra terjed ki az Ön által adott meghatalmazás?*
- *Biztosítanak ügyvédi képviselőt a büntető vagy szabálysértési eljárásban, vagy más hatóságok előtt, ha szükséges?*
- *Mire terjed ki a meghatalmazás? Csak peren kívüli egyeztetésre, vagy peres eljárásra is?*
- *Egy esetleges peres eljárásban a költségeket ki és hogyan viseli?*
- *Kinek utalja a biztosító a kártérítési összeget?*
- *Hogyan történik az Önök közötti elszámolás, mikor esedékes a megbízási díj fizetése?*

Lehet, hogy ezek formáságoknak tűnnek, de nagyon fontos kérdések, amelyeket a későbbi félreértések, viták elkerülése miatt érdemes tisztázni.

KIVEL KÖSSÜNK SZERZŐDÉST?

A következőkben a döntésben szeretnék segítséget nyújtani, vagyis abban, hogy olyan szakmailag hozzáértő és tapasztalt személlyel kössön szerződést, aki ténylegesen az Ön érdekeit tartja szem előtt. Olyannal akinek nem csak az a fontos, hogy a szerződést megkösse, hanem azután is törődik Önnel és az Ön ügyével.

A szakmai hozzáértés és tapasztalat az alábbi kérdéssel egyszerűen eldönthető.

- *Az üzletkötő kikérdezte Önt mindennapjairól, az Önt ért hátrányokról, életének elnehezedéséről?*

Fontos tudni, hogy a kártérítési ügyeket mindig egyedileg kell elbírálni. Nem könnyű összehasonlítani két azonosnak tűnő ügyet sem, mert lehet, hogy a sérülés azonos, vagy sokban hasonló, de károsultak életkora, neme, családi és társadalmi helyzete, életviszonyai, életkörülményei, szokásai, emberi kapcsolatai már biztos, hogy nem egyeznek. Így veszélyes bármilyen összehasonlítás. Nem szabad abból kiindulni, hogy a szomszéd Józsi bácsi lábtörésére x összeget kapott, akkor én is legalább ennyit, ha nem többet szeretnék. Tudom, hogy ez az egyik legelső kérdés, ami megfogalmazódik a károsultakban, és rá is szoktak kérdezni. Mennyit kaphatok? Aki erre a kérdésre a legelső találkozáskor konkrét összeget mond, sőt ígér, az biztos, hogy csak Önt akarja elkápráztatni a szerződés aláírásának reményében. Előre ugyanis nem lehet megmondani azt, hogy milyen összegre számíthat a károsult, ehhez szükség van az előbb felsorolt körülmények feltárására, a károsult baleset előtti életének részletes megismerésére, és nem utolsósorban arra, hogy mennyire gyógyul meg a sérült.

A második kérdés az szokott lenni, hogy mikor kapom meg a kártérítést. Na ez a következő mézesmadzag, amit egy üzletkötő el szokott húzni a károsult orra előtt. Ha valaki ilyenkor konkrét, és meglehetősen közeli időpontot ígér Önnek, akkor biztos, hogy nincs kellő szaktudása, tapasztalata ezen a téren. Erre ugyanis nagyon nehéz válaszolni, ez függ a károsult állapotától, a rendelkezésre álló bizonyítékoktól, és attól is, hogy melyik biztosítóról van szó.

Általánosságban annyit lehet mondani, hogy a biztosítókat egy határidő köti, ez pedig az, hogy a kárigény beérkezését követő 30 napon belül válaszolni kell. Ez azonban nem jelent még pénzt a károsultnak. Ez általában egy tájékoztató levél, hogy nyilvántartásba vették az ügyet, az ügyintézés folyamatban van, esetleg még kérnek további orvosi iratokat. A vagyoni károkat egy-két hónapon belül ki szokták fizetni, de a nagyobb összeget jelentő nem vagyoni kártérítésre kb. 1 évet várni kell. Hát ez elég hosszú idő gondolhatják. Pedig megvan ennek is az indoka. A nem vagyoni kártérítést ugyanis csak akkor lehet elbírálni, ha a sérült állapota kialakultnak tekinthető. Vagyis abban se negatív, se pozitív irányba változás már nem fog történni. Ezt az orvosszakértők általában 1 évre teszik, de egyénileg lehetnek eltérések. Van olyan ügyfelem, akinek kevésbé súlyos volt a sérülése, és fél év alatt le tudtuk zárni az ügyet, de olyan is van, aki már 5 éve sérült, de még mindig nem tekintik állapotát véglegesnek. Ez utóbbi esetben sem maradhat teljesen pénz nélkül a károsult, ilyenkor kártérítési előleget kell kérni a biztosítótól.

Miért érdemes ügyvédet megbízni a kárügyintézésessel?

Talán mire ehhez a részhez ért az olvasásban már egyértelműnek tűnik a válasz. Természetesen a szaktudás, és a szakmai tapasztalat a döntő érv. De mi áll valójában egy ügyvéd tudása, ismeretanyaga, tapasztalata mögött?

Hát először is az a sok-sok év tanulás, amit soha nem hagy abba, amíg praktizál. Ahhoz, hogy valaki ügyvéd lehessen el kell végezni az öt éves egyetemet, majd legalább három éves ügyvédjelölti munka következik. Az ügyvédjelölt, vagy régiesen ügyvédbojtár már valódi ügyekkel foglalkozik, bíróságokra jár, jogszabályokat értelmez, alkalmaz, mindezt egy tapasztalt ügyvéd szárnyai alatt, az ő szakmai segítségével. A három év leteltét követően jön a szakvizsga, ami nem egy egyszerű vizsgát jelent. Ez három blokkból álló vizsgasor. A lexikális tudás mennyiségét mutatja, hogy két vizsga között legalább 1 hónapnak el kell telni, de kell is ennyi a felkészülésre. Amikor a polgári jogi szakvizsgámra készültem a földre, egymásra rakott könyveim a fejemig értek. A szakvizsgákon nem csupán a lexikális tudást kérik számon, hanem a gyakorlatot. Azt, hogy a jelölt mennyire tudja alkalmazni a jogszabályokat, hogyan tud megoldani egy elé tárt jogesetet, mennyire tud a legváratlanabb kérdésekre is jogilag megfelelő választ adni. Ugyanúgy, mint az életben. Egy ügyvéd nem teheti meg azt, hogy az ügyfele kérdéseit nem tudja rögtön megválaszolni. És amikor végre ügyvéddé válik, akkor sem hagyhatja abba a tanulást, mert az állandóan változó jogszabálytengerben naprakésznek kell lennie. Ezt várják el tőle az ügyfelek.

Mivel a jogszabályi anyag mára már hatalmassá duzzadt, ezért a legtöbb ügyvéd szakosodni kezdett. Ez egy belső kényszer is, hiszen ha valaki a szakmájában jó akar lenni, akkor muszáj egyes területekkel többet foglalkozni, míg másokkal kevesebbet. Én a kártérítési jogban találtam meg azt a területet, amibe belemélyedtem, és mondhatom azt is, hogy megszerettem.

De térjünk vissza a fő kérdésre. Ügyvéd, vagy kárrendező iroda? A kárrendező irodák kárrendezési ügyekben szerzett tapasztalatát nem vitathatom, de ez csak a peren kívüli egyeztetésre vonatkozik. Ők is együtt dolgoznak ügyvédekkel, de ügyintézőik nem ügyvédek. Az ügyvédi közreműködés fő indoka az, hogy a biztosítók többsége elvárja, hogy személyi sérüléses kárügyekben jogi végzettségű szakemberrel álljanak kapcsolatban. Ezt kívánja az ügyfelek és a

biztosítók érdeke is. A kárügyeket ugyanis akkor lehet a lehető leghamarabb lezárni, ha nincs sok felesleges levelezés, félreértések. A biztosítók is azt szeretik, ha egy korrekt, jól kidolgozott kárigényt kapnak, és nem kell öt-hat hiánypótlásra felszólító levelet küldeniük. A kárrendező irodák többségében azonban az ügyvéd csak a nevét adja a kárigényekhez, csak aláírja azt, amit az ügyintéző megírt. Valójában az ügyről, és az ügyfélről nem sokat tud. Ha kap a biztosítótól egy telefont, nem az ügyfelet hívja, hanem a kárrendező irodát. Így az információ sokkal lassabban és pontatlanabban jut el az ügyfélhez. Az ügyfél így nincs közvetlen kapcsolatban ügyvéddel, gyakran nem is tudja, hogy az irodának van jogi képviselője, kérhet ügyvédi segítséget.

A kárrendező irodák ügyintézőinek nincs peres gyakorlata, nem ismerik a hazai bírói gyakorlatot, a Legfelsőbb Bíróság vonatkozó, kötelező döntéseit. Hiányzik náluk az a jogi szemléletmód, ami egy kártérítési igény érvényesítéséhez szükséges. Én már a kárügy elején gondolok olyan szempontokra, amiknek csak egy későbbi perben lesz jelentősége. Nem mindegy ugyanis, hogy a biztosító felé a károsult milyen nyilatkozatot tesz, ezt egy perben a biztosító akár ellene is felhozhatja. Én tudom, hogy melyik tényállítást, igényt mivel kell bizonyítani. Tapasztalatom van abban, hogy a bíróságon a biztosítók jogtanácsosai mire helyezik a hangsúlyt, mire érdemes figyelni, még a pert megelőző levelezés során is. Amennyiben a kárrendező irodák ügyfelei a kártérítési per megindítása mellett döntenek, akkor sokszor egy addig számukra ismeretlen ügyvéddel találják szembe magukat. Vele teljesen előlről kell kezdeni az egész ügy megismertetését, ami nem kevés időbe telik. Lehet, hogy nincs is meg a kellő bizalom iránta, vagy valami miatt nem szimpatikus számukra, de mivel a kárrendező iroda fizeti, ezért elfogadják. Úgy vélem ez a megoldás nem szolgálja sem az ügyfél, sem az ügy érdekét. A kárrendezési eljárásban, csakúgy mint például egy orvosnál, nagyon fontos a bizalom. Ön kinek adna nagyobb bizalmat egy Ön számára ismeretlen személynek, vagy annak, aki már a kárügy elejétől végigkísérte az ügyét, akivel már a kezdetektől megosztotta a problémáit?

NE HIGGYEN EL MINDEN ÍGÉRETET!

Korábban már említettem néhány teljesíthetetlen ígéretet. De nem csak eltúlzott összegű ígéretekkel lehet a károsultakat megtéveszteni. Az sem mindegy, hogy milyen jogcímekeket tart érvényesíthetőnek az adott üzletkötő. Mivel az üzletkötők nem jogi végzettségűek, sőt a kárrendezési eljárásban sokszor nem is vesznek részt, így ha a megszokottól eltérő kérdés merül fel, akkor általában nem is tudnak tájékoztatást adni, rosszabb esetben téves információt adnak. Ha Önben felmerült egy igény, amelyről úgy gondolja, hogy Önnél kárként jelentkezik, akkor is végig kell gondolni egy szakember segítségével, hogy azt lehet-e, tudják-e érvényesíteni a biztosítóval, vagy károkozóval szemben.

Mert bizony vannak olyan igények, amelyek nem érvényesíthetők a kárrendezés során, különböző okoknál fogva. A teljesség igénye nélkül, néhány tipikus esetet összeszedtem:

Vállalkozások jövedelemvesztése

Gyakran előfordul, hogy a balesettel érintett személy egyéni vagy társas vállalkozásából szerzi jövedelmét, melyet a baleset miatt nem tud ideiglenesen folytatni. A károsultak gyakran panaszoznak, hogy munkaerejük kiesése vállalkozásuk számára veszteséget okoz. Mert például a fogorvos nem tudja fogadni pácienseit, vagy az asztalos nem tudja az elvállalt munkáit határidőre befejezni. Egyértelmű, hogy ez a vállalkozás számára bevételkiesést eredményez, hiszen az ügyfeleket, megrendelőket vissza kell mondani. Természetes, hogy a károsultak szeretnék, ha ez a jövedelemvesztés megterülne. A jövedelemvesztés és a baleset között fennálló okozati összefüggés egyértelmű. Nem is ezzel van a gond. A baj az, hogy a biztosító vagy bíróság nem a vállalkozás bevételkiesését vizsgálja, hanem azt, hogy az előző évi azonos időszakhoz képest a vállalkozás veszteséget szenvedett-e. Ez pedig sok mindentől függhet. Lehet, hogy az előző évben a vállalkozás rossz évet zárt, és ahhoz képest a baleset évében a vállalkozás fellendülőben volt. Így a bevételkiesés kimutatható, de tényleges veszteség nem jelentkezik. Vagyis hiába bizonyítja a károsult, hogy tíz megrendelésből nyolcat nem tudott teljesíteni, ha az számszerű veszteségként nem mutatható ki, nem érvényesíthető. Egyértelmű a bírói gyakorlat abban, hogy vállalkozásoknál a veszteség az, ami kárként jelentkezik.

Így nem szabad az olyan ígéretnek bedőlni, amelyek szerint csak írja alá a szerződést, bízson meg bennünket kárügyének intézésével, és mi ezt is kivasaljuk a biztosítótól, vagy a károkozótól. Sajnos ez csak üres ígéretés!

Fekete jövedelem

Ugyanígy nem érvényesíthető az ún. fekete, vagyis nem hivatalosan szerzett jövedelem sem. Talán azt nem kell magyarázni, hogy ennek bizonyítása is elég nehéz, de ha mégis valamilyen módon van rá lehetőség, mondjuk tanúk vagy valamilyen írásos dokumentum alapján, akkor sem akarja magát senki olyan hátrányos helyzetbe hozni, hogy kiderüljön adó- és járulékfizetés nélkül szerzett, egyébként adóköteles jövedelmet. Gondolom nem kell részleteznem az ezzel járó hátrányokat, amelyek meghaladhatják a kártérítésből származó előnyöket.

Prémium

Érdekes kérdésként merülhet fel a különböző jogcímeken juttatott prémium vagy jutalom. Ezeket a külön juttatásokat általában év végén, valamilyen feltételek teljesülésével adják a munkáltatók. Ennek kártérítésként való megítélése attól függ elsősorban, hogy milyen feltételeket kell a jutalomért teljesíteni. Ez lehet egy konkrét feladat ellátása, vagy meghatározott összegű értékesítés, vagy minimális hiányzás a munkahelyről. Ha a balesettel okozati összefüggésben nem tudta a károsult ezeket a feltételeket teljesíteni, és ezért elesik a várva várt jutalomtól, akkor jogosan tart igényt ennek megtérítésére biztosítótól.

Egyik ügyfelem a negyedik negyedévben szenvedett gyalogosként balesetet, amikor egy szabálytalanul tolató gépkocsi elütötte. Szerencsére nem szenvedett súlyos személyi sérülést, de a munkából két hétre kiesett, betegállományban volt, később többször kellett gyógytorna, fizioterápia miatt elmennie a munkából. Munkáltatója a jelentős összegű prémium év végi kifizetését attól tette függővé, hogy mennyit hiányzott az adott évben a dolgozó. Mivel korábban ügyfelemnek hiányzása nem volt, ezért joggal számíthatott arra, hogy év végén egy nagyobb összeghez jut, amit talán gondolatban már el is költött. Sajnos a baleset közbeszólt, és a munkáltató teljesen jogosan, csak csökkentett összeget fizetett ki részére. A balesetet okozó gépjármű kötelező felelősségbiztosítója először elutasította a ki nem fizetett prémium kifizetését, de közbenjárásom, és kellő jogi indokok segítségével elértük, hogy ügyfelem megkapja jogos követelését, természetesen kamatokkal.

Ha viszont a prémium kifizetés feltételeit (nincs hiányzás), a munkavállaló baleset nélkül se teljesítette volna, akkor ezt az igényt jogosan utasítja el a biztosító. Mindig az egyedi esetekben lehet azt eldönteni, hogy mi az amit érvényesíteni lehet, és mit nem.

Hálapénz

A sajátos magyar egészségügyi helyzet kitermelte a sokak által szidott, és a mindenkori kormányzat által megszüntetni kívánt hálapénzt, vagy paraszolvenciát. Tapasztalataim azonban azt mutatják, hogy a baleseti sérültek túlnyomó többsége a jobb egészségügyi ellátás reménye érdekében, vagy csak megszokásból, az őket ellátó orvosoknak, nővéreknek juttat kisebb nagyobb összeget, ajándékokat. Főként nagyobb, bonyolultabb műtéteknél, vagy életveszélyes sérüléseknél ez jelentősebb összeget is kitehet, amit a családok, még a szűkösebb anyagi helyzetűek is, előteremtenek valahonnan. Természetesen ez az összeg később hiányzik a családi kasszából, így felmerül a megtérítése iránti igény.

Hasonlóan a fekete jövedelemhez, a biztosítási és bírói gyakorlat nem téríti meg ezeket a kiadásokat. Hiszen ezt a jog által el nem ismert szokást, nem kívánja sem a jogalkotó, sem az igazságszolgáltatás szentesíteni, vagy félhivatalossá tenni azáltal, hogy azt a károsult vagy biztosítójára terheli. Nem is beszélve arról, hogy a hálapénz összegét is elég nehéz lenne bizonyítani.

Új gépjármű átírási költsége

A gépjárműkár a leggyakoribb kár, ami a közlekedési balesetek kapcsán előfordul. Ha megtörtént a baleset, de szerencsére személyi sérülés nem történt, az esetek túlnyomó részében akkor is megsérül a gépkocsi, motorkerékpár. Ha a baleset következtében a gépkocsi, motor totálkáros lesz, akkor a károkozó kötelező felelősségbiztosítója megtéríti a helyébe vásárolt gépjármű átírási költségeit. Nem mindegy azonban, hogy mi lép a totálkáros gépjármű helyébe. A biztosító ugyanis csak az azonos vagy kisebb teljesítményű gépjármű átírását finanszírozza. Ha valaki nagyobb teljesítményűt vásárol, ennek többletköltsége őt fogja terhelni. Ennek indoka az ún. káronszerzés tilalma, ami magyarra lefordítva annyit jelent, hogy a károsodás nem eredményezhet senkinél sem gazdagodást. Vagyis nem lehet jobb, nagyobb autóm azáltal, hogy a régi totálkárosra tört, legalábbis a biztosító ezt nem téríti meg.

Fájdalomdíj

Először is azt kell tisztázni, hogy a fájdalomdíj nem ugyanaz, mint a nem vagyoni kártérítés. Ez most lehet, hogy jogászi szórszálhasogatásnak tűnik, de fontos a különbség. Nem is az elnevezés, hanem a mögötte rejlő tartalom a fontos.

A hatályos magyar Polgári Törvénykönyv nem tartalmazza egyik jogintézményt sem. Akkor egyáltalán miről beszélünk, tehetik fel a kérdést. Hogy lehet az, hogy a Ptk-ban nincs benne, mégis mennyit lehet hallani arról, hogy nem vagyoni kártérítést lehet igényelni? Azért mert ez így is van! Az Alkotmánybíróság ugyanis hatályon kívül helyezte a nem vagyoni kártérítésre vonatkozó rendelkezéseket, de a bírói gyakorlat és így a biztosítási gyakorlat is, elismeri ezeket az igényeket. A Ptk. kártérítésre vonatkozó szabályaiból vezetik le. A Ptk-ból a nem vagyoni kártérítés részletes szabályai hiányoznak. A bíróságokra, leginkább a Legfelsőbb Bíróságra hárult az a feladat, hogy konkrét jogesetek kapcsán hozott elvi állásfoglalásokkal kialakítsa, hogy ki, mikor, milyen feltételekkel, jogcímenen követelhet nem vagyoni kártérítést, és milyen összeghatárok között. Ez egyben azt is jelenti, hogy a jogintézmény tartalma folyamatosan változik, és azt a szakembereknek nyomon kell követni.

Nem vagyoni kártérítés akkor jár, ha a személyiség olyan mértékű sérelmet szenved, ami ezt megalapozza. Milyen sérelmekről van szó? A károsult életének tartós, súlyos elnehezülése. Ha már nem tudja baleset előtti életvitelét folytatni, életminősége hátrányosan változik. Ez többnyire maradandó munkaképesség-csökkenésben, egészségkárosodásban határozható meg, de a károsult baleset előtti életvitelét is vizsgálni kell.

És mi az a fájdalomdíj?

Fájdalomdíj esetén nincs szükség annak bizonyítására, hogy a károsult maradandó egészségkárosodást szenvedett, vagy élete tartósan, súlyosan elnehezült. Itt elegendő az, ha jogsérelem fennáll, és ennek következtében kár keletkezett. Itt tehát könnyebb a bizonyítás. Már önmagában az is megalapozza a kárigényt, ha valaki megsérült, de maradványtünetek nélkül gyógyult. Így már ő is kártérítéshez juthat. A mai Magyarországon ezt nem lehet érvényesíteni, a bírói gyakorlat ezt nem tartja elegendőnek kártérítés megítéléshez. Az új Ptk. azonban a fájdalomdíj irányába mozdult el, de ennek hatálybalépése még várat magára.

NEKEM IS JÁR KÁRTÉRÍTÉS?

Természetes az, hogy a károsultak bizonytalanok abban, hogy nekik jár-e kártérítés vagy sem. Ennek több oka is van. Egyfelől, mint már korábban is írtam a biztosítóknak nem érdekük a teljes körű tájékoztatás sem a kártérítési jogcímeokről, sem az összegszerűségről, de arról sem, hogy érdemes-e elindítani egy ilyen ügyet vagy sem. Másfelől minden ügy egyedi, és nehéz a laikusnak eldönteni, hogy az ő esetében mi a helyzet.

A bizonytalanságok eloszlatása érdekében összeszedtem néhány olyan esetet, ami tapasztalatom szerint kevésbé ismert az emberek előtt. Amikor ilyen esetekkel találkozom, és elmondom, hogy van lehetősége kártérítésre, gyakran csodálkoznak.

Ismeretlen okozó

Egy régebbi ügyemben a nagymamát halálra gázolta egy autó. Erre az ügyre kaptam a családtól megbízást. A kárügyintézés már hónapok óta folyt, amikor egy beszélgetés kapcsán megemlítették, hogy a tragédiát követően nem sokkal 21 éves fiúkat is elveszítették. Gyalogosan közlekedett, amikor egy ismeretlen, valószínűleg külföldi autós elgázolta, és cserbenhagyta. Kérdésekre, hogy miért nem kérték előbb a segítségemet az volt a válasz, hogy ha nincs meg a baleset okozója, és főleg külföldi, akkor úgysem lehet tenni semmit. Pedig ez nem így van! Ismeretlen károkozó esetén is van lehetőség kártérítést igényelni, ilyenkor a MABISZ köteles fizetni.

Gyakran gondolják azt az emberek, hogy ha közlekedési baleset történt, és a baleset okozóját nem sikerült a rendőrségnek felderíteni, akkor kártérítésre sem jogosult. Pedig ez nem így van! Magyarországon minden üzembe helyezett gépkocsinak kötelező felelősségbiztosítást kötni. Ezzel a jogalkotó a gépjármű veszélyes üzemi jellegéhez igazodva, mintegy utólagos védelmet nyújt a vétlen közlekedőknek. Ez a védelem annyit tesz, hogy a vétlen károsult a károkozó kötelező felelősségbiztosításának terhére kártérítést igényelhet. Nem lenne azonban igazságos a károsultakkal szemben az, ha csak azok részesülhetnének kártérítésben, akik tudják, hogy ki okozta a balesetet. Ezért létrehozták az ún. Kárrendezési Alapot, melyet a MABISZ kezel. Az ismeretlen gépjárművekkel okozott károkat ebből az alapból térítik meg.

Külföldi okozó

Az előző esetben is szerepelt az a téves és igencsak elterjedt információ, hogy külföldi károkozó esetén nem jár kártérítés. Pedig ez bizonyos időszakokban és utakon gyakran megeshet. Gondoljunk itt a nyári időszakban a Balatonhoz tartó turistákra, vagy a határ menti településekre, vagy akár az autópályákra, illetve a külföldi kamionosok által közkedvelt útszakaszokra.

Felmerül a kérdés, hogy ilyenkor jár-e, és kitől kártérítés, hiszen a külföldi okozónak külföldi a biztosítója is. És jön még számtalan kérdés: hol találom olyan személyt, aki beszél azon a nyelven, ki ismeri az ottani jogi szabályozást, hogyan találom külföldi ügyvédet, kárrendezőt, aki vállalná az ügyemet, és mennyibe is kerülne ez nekem?

Még mielőtt ennyire mélyen belemennénk a keresgélésbe, elmondom, hogy nem kell ilyen messzire menni. A Magyarországon történt, de külföldi rendszámú gépjárművel okozott károk esetén Magyarországon lehet kártérítést igényelni. Minden külföldi biztosító rendelkezik egy ún. belföldi levelezőpartnerrel, aki általában egy magyar biztosító, vagy egy erre célra létrehozott cég. Így a hozzájuk benyújtott kárigényt ugyanúgy kell kezelni, mintha közvetlenül a külföldi biztosítóhoz nyújtották volna be. Az ő feladatuk a kárigény megfelelő helyre történő továbbítása, a fordítás, közvetítés a felek között.

Tapasztalatom az, hogy az ilyen ügyek egy kicsit tovább tartanak, mintha belföldi lenne az okozó, de ez függ attól is, hogy melyik országról van szó. Itt is elmondható, hogy a nyugati országok felkészültebbek és gyorsabbak, míg keleti szomszédaink ráérősebbek.

Sokan azt gondolják, hogy ha egy fejlettebb nyugati országban üzembehelyezett gépjármű okoz valakinek kárt nagyobb összegre számíthat, mintha azt egy magyar vagy pl. egy román gépjármű tette volna. Ilyen különbségek azonban nincsenek. Mivel a nagyobb biztosítók már szinte minden országban jelen vannak, így ők ismerik a helyi ár- és értékviszonyokat, így nem fogják a saját zsebüket megrövidíteni. Vagyis nem fognak többet fizetni csak emiatt.

Az összegek közel azonosságának az is az indoka, hogy ha nem sikerül peren kívül megegyezni a biztosítóval, akkor a magyar bíróság előtt lehet perelni a külföldi biztosítót. A magyar bíróság pedig a magyar jogot alkalmazva hoz döntést.

Külföldön történt baleset

Az előzőekből egyenesen következik a kérdés, hogy mi van, ha külföldön szenvedek véletlenül balesetet? Akkor biztos, hogy a külföldi biztosítóhoz kell fordulnom és jönnek a fent felsorolt problémák. Ilyen esetekben a legfontosabb az, hogy a nemzetközi baleseti kárbejelentőt kitöltsék, és azon szerepeljen, hogy ki a külföldi károkozó biztosítója. Ha ez megvan, akkor meg kell keresni a magyarországi levelezőpartnerét és rajta keresztül folyhat az ügyintézés.

Fontos azonban tudni, hogy ellentétben az előző esettel, a kártérítési igényeket a külföldi jog szerint bírálják el, melynek tartalmáról a levelezőpartner ad felvilágosítást. Ennek indoka az, hogy a károkozás helye szerinti jogot kell alkalmazni.

Tapasztalatom az ilyen ügyekben az, hogy a biztosítók törekednek a peren kívüli megegyezésre. Az így felajánlott összeget sokszor azért is tanácsos elfogadni, mert csak a külföldi bíróság előtt lehet pert indítani. Illetve lehet, hogy megegyezés hiányában semmit sem fizet a biztosító, rábízva a döntést a bíróságra.

Részben én is felelős vagyok

Sokakat az térít el a kártérítés igény benyújtásától, mert úgy gondolják, hogy ők a felelősök a balesetért, legalábbis részben.

Ügyfelem gyalogosan közlekedett. Amikor át akart kelni az úttesten egy gépkocsi elütötte, lábszár és bokatorést, valamint zúzódásokat szenvedett. A rendőrség szabálysértési eljárást indított ellene, mert nem a zebrán ment át. Az autós ellen viszont büntetőeljárás indult közúti baleset okozása miatt, mert a megengedettnél gyorsabban hajtott. A gyalogosnak egy volt ügyfelem ajánlott. A hölgy nem sok reményt fűzött a találkozóhoz, de miután ismertetem a lehetőségeit, megbízott, és végül kártérítési összeghez is jutott.

Ebben az esetben a biztosító közrehatást állapított meg a gyalogos részéről. Ez azt jelenti, hogy a gyalogos szabályszegő magatartása is okozati összefüggésben állt a balesettel, de nem ez volt a fő ok. Azzal, hogy a gyalogos nem a közelben lévő kijelölt gyalogátkelőhelyet használta, veszélyhelyzetet hozott létre, a gépkocsivezetőnek nem kellett arra számítnia, hogy ott

gyalogossal találkozik. A műszaki szakértői vélemény viszont megállapította, hogy ha a gépkocsivezető a megengedett sebességgel közlekedik, meg tudott volna állni, és nem üti el a gyalogost. A balesetért őt terheli a felelősség, de abban a gyalogos is közrehatott. Így a biztosító 80-20 % kármegosztást alkalmazott a kárkifizetés során. Ez azt jelenti, hogy ügyfelem a kártérítés 80 %-át kapta meg, 20 %-ban ő volt a felelős, ezért ezt levonták tőle.

Utasként elszenvedett baleset

Megbízóm és férje motorral akartak a Balatonhoz leruccani egy hétvégére. Megbízóm férje vezetett és nem tartotta be sebességkorlátozást, egy kanyarban elvesztette egyensúlyát a motor felett, kisodródta, és az árokban kötöttek ki. Szerencsére más gépjárművel nem ütköztek. Megbízóm töréseket szenvedett el. A férje ellen büntetőeljárást kezdeményeztek, mert ő volt a baleset okozója. Megbízóm nem is gondolt rá, hogy neki is lehet kárigénye, hiszen férjét nem akarta még rosszabb helyzetbe hozni. Ilyen esetben a motorban keletkezett kár nem térülhet, de az utas személyi sérülésével okozott kárt a motor kötelező felelősségbiztosítója megtéríti. Így ügyfelem is kapott kártérítést, amiből a motor javíttatását ki tudták fizetni.

Elévülés

Lehet, hogy e sorok olvasásakor sokakban felmerült az a gondolat, hogy milyen jó lett volna, ha én ezt pár évvel korábban olvasom, amikor velem, vagy családomban történt baleset. Ne gondolja, hogy most már késő! Az elévülési időn belül a kárigény érvényesíthető!

Az elévülési idő azt jelenti, hogy annak elmúltával már jogi úton nem lehet a kártérítést érvényesíteni. Ennek időtartama attól függ, hogy milyen jellegű a károkozás.

Veszélyes üzemből eredő károknál fő szabály a 3 éves elévülési idő. Ide tartozik például a gépjármű üzemeltetése, vagy a munkagépek használata. De akkor sincs gond, ha a 3 év már eltelt, mert az 5 éves általános elévülési időn belül is lehet kárigényt érvényesíteni, csak mások a bizonyítási lehetőségek. Nem beszélve arról, hogy léteznek olyan cselekmények, amelyek az elévülési időt megszakítják pl. biztosítóval való levelezés. Ilyenkor újra indul a 3 illetve 5 év. És vannak olyan helyzetek, amikor a károsult menthető okból nem tudja igényét érvényesíteni pl. hosszú kórházi kezelés. Ilyenkor az elévülési idő nyugszik, vagyis ezzel az időtartammal meghosszabbodik az elévülési idő. Ez azt jelenti, hogy akkor is lehet az igényt érvényesíteni, ha az

elévülési idő már eltelt volna.

Mindig a konkrét ügyben kell azt megvizsgálni, hogy a fent felsorolt feltételek fennállnak-e, és ehhez mindenképpen jogi segítséget kell igénybe venni.

Tanulmányomban igyekeztem összegyűjteni a legfontosabb kérdéseket, amelyek felmerülhetnek egy baleseti jogász munkája, illetve a kártérítési igények kapcsán. Remélem, hozzásegítettem ahhoz, hogy jobban megismerje ezt a területet, és ha bármilyen problémája adódik, már tudni fogja, mi a teendő, kivel, és hogyan érdemes felvennie a kapcsolatot.

Balesetmentes hétköznapiakat kívánok!

Dr. Király Szilvia, ügyvéd

E-mail cím: info@balesetijogasz.hu
Mobil: +36 (30) 234-69-31
Tel.: (90) 505-864, Fax.: (99) 505-863
Cím: 9400 Sopron, Csengery u. 30-32.